

Guia útil de la Renda 2016 (a liquidar el 2017)

**Especial per a famílies amb persones amb
discapacitat intel·lectual al seu càrrec**

ÍNDEX

1. Observacions i notes prèvies importants	3
2. IRPF. Conceptes bàsics	5
3. Tractament diferenciat en la fiscalitat de les persones amb discapacitat	
3.1. Reducció en els rendiments de treball per treballadors actius amb discapacitat	9
3.2. Mínim personal i familiar	9
3.3. Reduccions en la base imposable	11
3.4. Deduccions	12
Annex 1: Exemples	13
Annex 2: Finances i fiscalitat	15

Edita

Grup Cooperatiu TEB, SCCL
C. Fernando Pessoa, 54-64 08030 Barcelona

Document elaborat per l'equip de la cooperativa TEB Gestió, amb el suport de la consultoria Coma&Roig

www.teb.org

1. Observacions i notes prèvies importants

1 L'objectiu d'aquesta GUIA és destacar **les qüestions que més afecten** a la declaració de l'IRPF de **les persones amb discapacitat (especialment intel·lectual) i de les seves famílies**, perquè de vegades no són prou conegudes i no s'apliquen correctament.

2 **A qui l'interessa fer la declaració?**
Lògicament, a les persones obligades, però també a les que, no estant obligades, puguin recuperar diners pagats a compte de l'IRPF. Però... ull!! Hem de mirar el conjunt familiar. De vegades, és millor que el fill/a o tutelat no faci declaració, si no està obligat, donat que això permet deduccions als pares o tutors.

3 **ATENCIÓ: Hisenda pot enviar esborranys equivocats o ajudar-vos a fer la declaració incorrectament.** Hi ha 3 tipus d'errors que us poden perjudicar molt: **MOLT IMPORTANT !!**

- Quan detecten més de 8.000 euros bruts/any d'ingrés, eliminen automàticament les deduccions per "Discapacitat i descendent" (sense tenir en compte que **l'ingrés net** pot ser menor i **permetre aplicar aquestes deduccions**). Això ha canviat des de l'any 2015. Fins ara, moltes famílies quedaven excloses en la seva declaració de la Renda de les deduccions fiscals que suposen els 'mínims per discapacitat' perquè els seus fills/es amb discapacitat cobraven més de 8.000 euros bruts als Centres Especials de Treball. No obstant, amb els canvis normatius, s'han introduït nous conceptes que signifiquen que ara, tot i que el fill/a cobri més de 8.000 euros bruts, pràcticament totes les famílies es podran beneficiar igualment dels 'mínims per discapacitat' en la seva declaració de la Renda. Donat que per a calcular els INGRESSOS NETS DEL TREBALL, al salari brut dels fills/es ara se li hauran de restar:

- a) 2.000 euros anuals (amb caràcter general), i a més
- b) 3.500 euros anuals per a persones treballadores amb discapacitat menor de 65% i no incapacitades

judicialment o 7.750 euros anuals per a persones treballadores amb discapacitat protegides judicialment (incapacitades), o que necessitin ajut de 3a persona per anar als seus llocs de treball, independentment del seu grau de discapacitat, o persones amb grau de discapacitat igual o major de 65%, i

- c) Les cotitzacions a la Seguretat Social, **Un cop restats els tres conceptes esmentats al salari brut del fill/a, la xifra resultant és el RENDIMENT NET.** Si el rendiment net resultant és inferior a 8.000 euros (com passarà en quasi tots els casos), les famílies o tutors es podran acollir a les deduccions per 'mínims per discapacitat' en les seves declaracions de la Renda.

- Molts cops no assenyalen que un treballador de CET és un treballador actiu amb discapacitat i només apliquen la reducció general dels rendiments del treball (2.000 euros), sense afegir la específica de treballador actiu amb discapacitat (en total, caldria afegir o 3.500 euros o 7.750 euros més)
- Persones amb discapacitat en **Servei de Suport a l'Autonomia a la Pròpia Llar.** Des de l'any 2008 s'estava comunicant per part de la Generalitat i aplicant per Hisenda, l'import de la subvenció rebuda per aquest concepte, com a més ingrés computable en IRPF per a la persona que rep el servei. S'han realitzat requeriments demanant la exempció d'aquests ingressos, per considerar-los del tipus d'ingressos exempts vinculats a la Llei de l'autonomia i dependència que han estat acceptats per Hisenda i per tant considerats com a ingressos exempts de tributació, que no computen per tant en el límit de 8.000 euros per aplicar reduccions. La Delegació d'Hisenda de Catalunya és conscient d'aquesta incorrecció que es donava, i està corregint la situació, però encara poden venir a l'esborrany imputacions d'aquestes rendes. S'hauran de treure.

- **DAFAS.** Des de l'any 2015. L'ajut a la Renda DAFAS (Deducció per família nombrosa o per ascendents i descendents a càrrec amb discapacitat) suposa un ajut de 1.200 euros per persona amb discapacitat a càrrec. Aquest ajut és complementari als 'mínims per discapacitat'. Els 'mínims per discapacitat' estan dirigits a que les famílies es dedueixin aquella quantitat de l'IRPF en la Declaració de la Renda i, en molts casos, no hagin de pagar res d'IRPF. En canvi, l'Ajut DAFAS són uns diners complementaris que poden suposar que les famílies, no només no hagin de pagar IRPF, sinó que puguin **obtenir 1.200 euros nets per familiar a càrrec amb discapacitat** en la Declaració de la Renda. Per a tenir dret a la 'ajut per descendents amb discapacitat a càrrec es **necessari tenir el dret al mínim per descendents**.

REQUISITS:

- a) Que el descendent sigui menor de 25 anys a la data de meritació de l'Impost (31/12/2016), excepte que **siguin descendents amb un grau de discapacitat igual o superior al 33%**, en aquest cas podrà aplicar-se el mínim, qualsevol que sigui la seva edat, si a compleixen els restants requisits.
 - b) **Que el descendent convisqui amb el contribuent.**
 - c) Que el descendent **no hagi obtingut a l'exercici rendes netes superiors a 8.000 euros anuals**, excloses les rendes exemptes de l'impost.
 - d) **Que el descendent no presenti declaració de IRPF amb rendes superiors a 1.800 euros.**
- **Forma de fer la declaració de IRPF-2016. Novetat: s'elimina programa PADRE.** Aquest és un fet molt important. S'ha eliminat la possibilitat de obtenir l'aplicatiu de càlcul de RENDA, on es podia incorporar i verificar els diferents aspectes de la declaració. Aquest any, només es pot fer la declaració via WEB (des del 05-04-2017) o presencialment a Hisenda (a partir del 11-05-2017). És complex per a la gran majoria dels contribuents, veure i comprovar la informació que aporta Hisenda, i el que cal rectificar o el que pot faltar d'aportar.

4 Resposta ràpida a les preguntes més habituals.

- **El meu fill/a ha de fer la declaració de renda?**
Si guanya al voltant de l'SMI o menys segurament no tindrà obligació, ni imports retinguts que recuperar. I recordeu que **si fa declaració, declarant més de 1.800 euros, elimina la possibilitat de que els pares o tutors apliquin desgravacions**
- **Hem de posar els ingressos del nostre fill/a amb discapacitat en la nostra declaració de renda?**
-Si el vostre fill/a és major d'edat i no està incapacitat judicialment: **NO**.
-Si el vostre fill/a està incapacitat judicialment* i teniu pàtria potestat prorrogada i feu declaració conjunta: **SÍ**

el concepte incapacitat judicialment és diferent del concepte certificat de discapacitat (veure en aquesta guia l'apartat 'IRPF. Conceptes bàsics,' on s'explica més a fons). Es requereix, perquè el fill pugui formar part de la unitat familiar, que la sentència prorrogui la pàtria potestat als pares. **MOLT IMPORTANT !!*

- **Podem desgravar a la declaració de renda pel nostre fill/a o tutelat/da amb discapacitat?**
Això és independent de l'anterior. Si el vostre fill/a o tutelat/da no fa declaració per la seva banda (veure punt '3.2.1 puntualitzacions' d'aquesta guia) per separat i no supera el límit d'ingressos nets (veure concepte d'ingressos nets en el punt '2. Conceptes bàsics' d'aquesta guia) establert (8.000 euros/any actualment): **SÍ**. En altres casos: **NO**.

La tutela: dona dret a aplicar deduccions, la curatela: no. **MOLT IMPORTANT !!**

5 Per acabar, un CONSELL. US RECOMANEM, per tant:

- 1) **Que tingueu aquests nous beneficis fiscals en compte si feu vosaltres mateixos la declaració de la renda o,**

2) Si feu la declaració a través d'algun Assessor, que li porteu aquesta informació perquè la tingui present o,

3) Si considereu que necessiteu ajut per

fer la declaració, i no disposeu de ningú de confiança, us oferim la possibilitat de fer-ho amb un despatx d'Assessoria fiscal de confiança. Les dades de contacte són (digueu que sou del TEB):

COMA & ROIG:

C/ Provença 253, entsol-2a 08008
Barcelona Telèfon: 932159818

2. IRPF. Conceptes bàsics

Què és l'IRPF (Impost sobre la Renda de les Persones Físiques)?

És un impost que grava la renda disponible dels ciutadans atenent a la seva quantia i les seves circumstàncies personals i familiars.

Qui no està obligat a fer la declaració de Renda?

Aquells que obtinguin **rendes (no exemptes) que vinguin exclusivament de:**

- **Rendes de treball (amb el límit de 22.000 euros anuals o 12.000 euros anuals, si procedeixen de més d'un pagador**, sempre que la suma de la segona i posteriors quantitats per ordre de quantia superi en conjunt els 1.500 euros o si es reben pensions compensatòries del cònjuge o anualitats per aliments no exemptes).
- **Rendes de capital mobiliari i guanys patrimonials subjectes a retenció** (amb el límit conjunt de 1.600 euros anuals)
- **Rendes immobiliàries imputades si procedeixen només d'un immoble** - no es té en compte l'habitatge habitual -, o **rendes de capital mobiliari no subjectes a retenció derivats de Lletres de Tresor i subvencions per adquisició d'habitatge de protecció oficial o preu taxat** (amb el límit conjunt de 1.000 euros bruts anuals)

Qui tributa IRPF?

És un impost personal. Cada persona tributa individualment. Però existeix la possibilitat de fer-ho a través del que s'anomena **UNITAT FAMILIAR**.

La Unitat Familiar és el conjunt de individus, units per vincles de parentesc, que en el cas

de que optin per aquesta modalitat, agrupen les seves rendes per tributar conjuntament. Si algú decideix tributar individualment, tots hauran de tributar individualment, només tributaran de forma conjunta si tots estan d'acord en fer-ho.

Qui forma la unitat familiar?

Els conjuges no separats legalment i els seus fills menors de 18 anys i els majors de 18 anys si estan incapacitats judicialment subjectes a la pàtria potestat prorrogada.

En cas de separació legal, divorci, viudetat o si no existeix vincle matrimonial, el pare o la mare i els fills menors de 18 anys i els majors de 18 anys incapacitats judicialment subjectes a pàtria potestat prorrogada (Aquesta modalitat es coneix com a **família monoparental**).

En cas de parelles de fet, només un del progenitors podrà formar unitat familiar amb tots els fills.

Només pares i fills poden formar part de la unitat familiar, no és possible en el cas de tutela diferent de fill (germà...), independentment que pugui donar dret a aplicació de mínim per descendents.

Que s'entén per protecció judicial (o incapacitació)?

No hem de confondre protecció o incapacitació judicial amb incapacitat per treballar ni amb discapacitat intel·lectual, física o sensorial.

La protecció judicial (total o parcial) és un procediment legal (requereix sentència judicial) que té per objecte garantir els drets i el benestar d'aquelles persones que per causa de les seves condicions, físiques o psíquiques, no estan en situació de decidir, administrar els seus béns o tenir cura d'ells mateixos.

xos i necessiten d'una tercera persona que assumeixi o complementi aquesta responsabilitat; és a dir, la seva tutela o curatela.

MOLT IMPORTANT !! La tutela dóna dret a aplicar reduccions de mínim per descendents, però la curatela no.

Com afecta el grau de discapacitat a la declaració de renda?

La Llei preveu una sèrie de correccions per tal de permetre a les persones amb discapacitat i/o a les famílies unes deduccions majors i per tant una fiscalitat més favorable. Aquestes deduccions són variables, en funció del grau de discapacitat (reconegut per administració competent) i els seus ingressos anuals. Podem resumir:

- Grau de discapacitat igual o superior al 33% i menor del 65%
- Grau de discapacitat igual o superior al 65%

MOLT IMPORTANT !! les persones amb grau de disminució menor del 65%, si estan incapacitades judicialment, tindran els mateixos beneficis que les persones amb un grau de disminució igual o superior al 65% i amb ajuda de 3a persona.

Alguns conceptes que cal tenir en compte a l'hora de calcular deduccions i els seus límits:

Renda:

És la totalitat dels rendiments, guanys i pèrdues patrimonials i imputacions de renda. S'agrupen així:

- Rendiments del treball.
- Rendiments del capital immobiliari
- Rendiments del capital mobiliari
- Rendiments d'activitats econòmiques.
- Guanys i pèrdues patrimonials (plus-vàlues o minus-vàlues)
- Imputació rendes immobiliàries.
- Imputació societats transparents.

Rendiments bruts o íntegres del treball:

Ingrés, sense aplicar cap descompte, que rep una persona com a remuneració pel treball que realitza.

Rendiments nets del treball:

MOLT IMPORTANT !! Rendiments bruts del treball menys les despeses necessàries (Seguretat Social, quotes sindicals, col·legis professionals... i les despeses generals establir-

tes al càlcul de l'impost de la renda: 2.000 euros, més 3.500 o 7.750 euros en el cas de persones amb discapacitat en actiu...).

Salari mínim interprofessional:

Quantia mínima establerta oficialment. Per l'any 2016 és de 9.172,80 euros (des del 1/07/04 totes les referències a aquest (excepte laborals) queden modificades pel que s'anomena IPREM (Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples), d'import pel 2016 de 7.455,14 euros (si substitueix a l'SMI-inclou pagues extres-, en la resta de casos: 6.390,13 euros).

Base Imposable:

És la suma de tots els rendiments obtinguts. Es divideix en dos:

- **La Base Imposable General:** la suma dels rendiments del treball, del capital immobiliari i imputacions de renda (generats en un any)
- **La Base Imposable de l'estalvi:** la suma dels rendiments del capital mobiliari, guanys patrimonials i els rendiments generats en més d'un any.

Base Liquidable:

Base Imposable menys les reduccions establertes per Llei (tributació conjunta, aportacions a sistemes de Previsió Social i Plans de Pensions, pensions compensatòries a favor del cònjuge o anualitats per aliments,...).

Tipus impositius:

Són els percentatges que s'apliquen a cadascú dels trams de la Base Liquidable per tal d'obtenir la quota tributària. Per l'any 2016 hi ha 6 trams autonòmics a Catalunya, i 5 a l'escala general estatal, de forma que en combinen en un total de 10 trams, que tributen, a Catalunya, entre el 21,5% i el 55%. *[Mireu requadre 1 a la pàgina 7]*. A banda, estaria la liquidació de la renda de l'estalvi, a tipus que varien entre el 19% i el 23%. *[Mirar requadre 2]*

Quota tributària:

És la quantitat que correspon pagar un cop aplicat l'impost.

- Quota íntegra és la que s'obté després d'aplicar el tipus impositiu a la base liquidable. Aquí es resten, aplicant l'escala de tipus impositiu, les quantitats anomenades Mínim Personal i Mínim Familiar
- Quota líquida és la quota íntegra minorada en les deduccions que corresponguin.
- Quota diferencial a ingressar és la quota líquida menys els pagaments realitzats a compte.

Requadre 1 (en euros)

Base liquidable fins	Quota íntegra	Resta base fins	Tipus percentatge*	Tipus efectiu**
0	0	12.450	21,5% (9,5 + 12)	21,5%
12.450	2.676,25	17.707,20	24% (12+12)	21,5%
17.707,20	3.938,48	2.492,80	26% (12+14)	22,24%
20.200,00	4.586,51	12.807,20	29% (14+15)	22,71%
33.007,20	8.300,69	2.192,80	33,5% (15+18,5)	25,15%
35.200,00	9.035,28	18.207,20	37% (18,5+18,5)	25,67%
53.407,20	15.771,95	6.592,80	40% (18,5+21,5)	29,53%
60.000,00	18.409,07	60.000,20	44% (22,5+21,5)	30,68%
120.000,20	44.809,07	55.000	46% (22,5+23,5)	37,34%
175.000,20	70.109,15	En endavant	55% (22,5+25,5)	40,06%

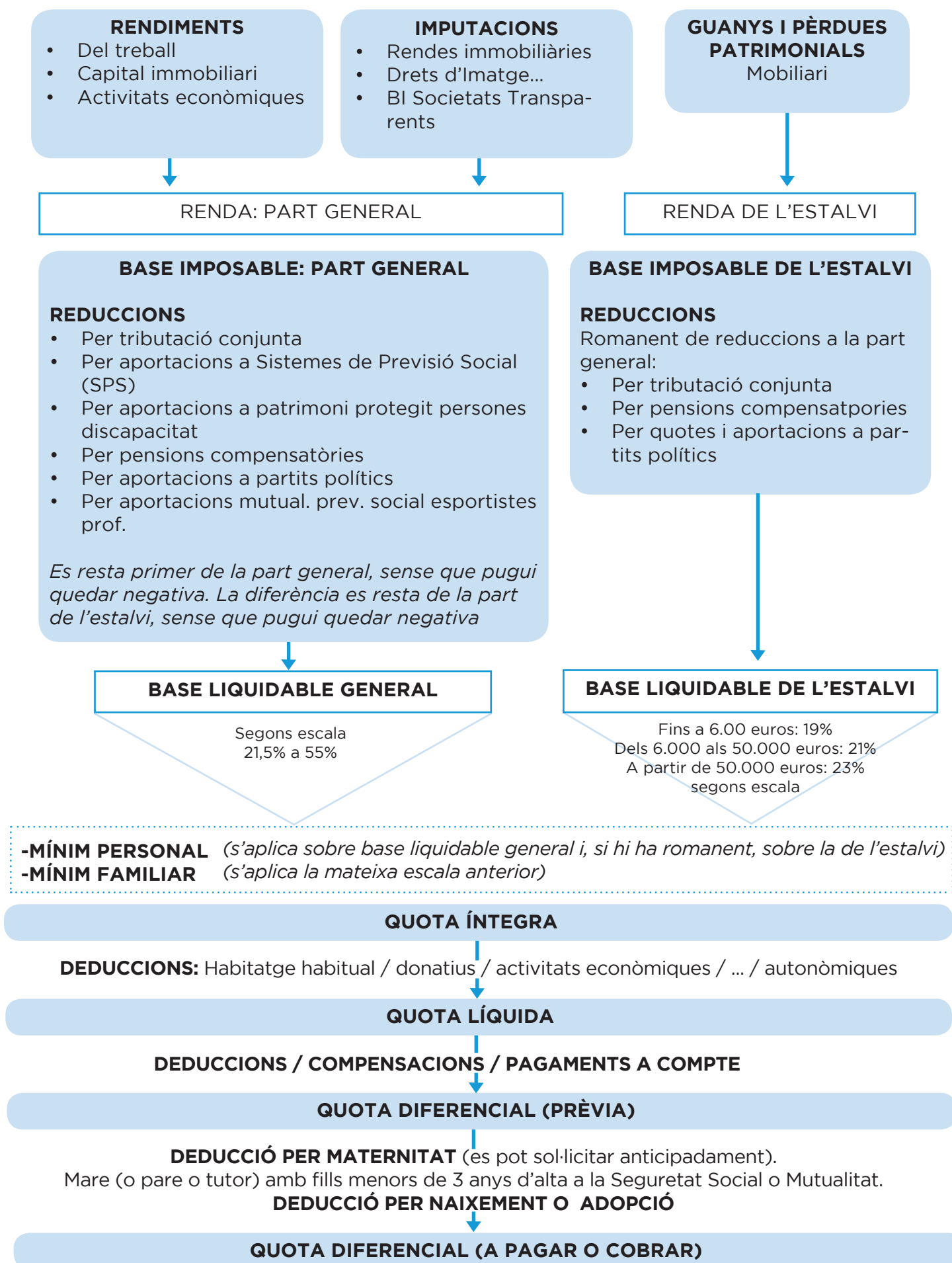
*Entre parèntesis: tipus estatal + tipus autonòmic

**Tipus efectiu per BL = import primera columna

Requadre 2 (en euros)

Base liquidable fins	Quota íntegra	Resta base fins	Tipus percentatge*	Tipus efectiu
0	0	6.000	19%	19%
6.000	1.140	44.000	21%	19%
50.000	10.380	En endavant	23%	20,76%

A continuació es mostra un esquema del procediment de liquidació de l'IRPF:

3. Tractament diferenciat en la fiscalitat de les persones amb discapacitat

3.1. Reducció en els rendiments del treball per treballadors actius amb discapacitat

Tots els treballadors han d'aplicar en les despeses deduïbles per arribar al rendiment net del treball una deducció de 2.000 euros en

Altres despeses deduïbles del rendiment de del treball per obtenir el RENDIMENT NET...	IMPORT (euros)
Amb caràcter general (tothom)	2.000
Treballadors amb discapacitat en actiu (grau de discapacitat entre 33% i 65%)	3.500
Treballadors amb discapacitat en actiu que acrediten ajut 3a persona, mobilitat reduïda o >65% de discapacitat (o incapacitats judicialment, qualsevol que sigui el seu % de discapacitat)	7.750

els seus rendiments del treball, però els treballadors amb discapacitat actius, han d'aplicar a més a més una deducció de 3.500 euros. Però si acrediten una discapacitat superior al 65% (o estan incapacitats judicialment), o necessiten ajut de tercera persona pel desplaçament a la feina, o tenen mobilitat reduïda per utilitzar transport públic, aquesta reducció és de 7.750 euros.

Al rendiment NET del treball (Ingrés menys despeses deduïbles, encara s'ha d'aplicar una REDUCCIÓ, en funció de l'import resultant de rendiment NET, si aquest és inferior a 14.450 euros (si no hi ha altres rendes diferents -sense comptar les exemptes-, que superin els 6.500 euros en conjunt). Si el rendiment net del treball és igual o menor a 11.250 euros, la reducció és de 3.700 euros.

Reduccions quan el rendiment NET del treball sigui igual o inferior a 14.450 euros	IMPORT (euros)
Si el rendiment NET és igual o inferior a 11.250 euros	3.700
Si el rendiment NET és superior a 11.250 euros i igual o inferior a 14.450 euros	3.700 - (RN-11.250) x 1,15625

Si està entre 11.250 i 14.450 euros, serà 3.700 euros menys el resultat de multiplicar 1,15625 per l'import menys 11.250 euros.

El total no pot ser negatiu, com a màxim els rendiments del treball = 0.

3.2. Mínim personal i familiar

Les reduccions que es diuen **mínim personal i familiar**, s'apliquen per a calcular la quota, generant una reducció resultat d'aplicar el tipus més baix de l'escala de gravamen per l'import de base, segons les circumstàncies de la persona i la seva família: **Aquests imports redueixen la base imposable general, i si la superen, passen a reduir la base de imposable de l'estalvi**

Quadre resum de les quanties de base d'aquests mínims:

Mínim personal	Euros
General	5.550
Majors de 65 anys	+1.150
Majors de 75 anys	+1.400

Mínim per descendents	Euros (entre 3 i 25 anys*)
Primer	2.400
Segon	2.700
Tercer	4.000
Quart i següents	4.500
*si és menor de tres anys, s'augmenta 2.800 euros	

Mínim per ascendents	Euros
Major de 65 anys o amb discapacitat	1.150
Major de 75 anys	+1.400

Mínim per discapacitat	Euros
Contribuent	
Amb discapacitat	3.000
Amb discapacitat igual o major al 65%	9.000
Amb discapacitat igual o major al 65% + desp. Assist	+3.000
Ascendent o descendent	
Amb discapacitat	3.000
Amb discapacitat igual o major al 65%	9.000
Amb discapacitat igual o major al 65% + desp. Assist	+3.000

3.2.1. Puntualitzacions

- Un **contribuent no pot aplicar el mínim per descendents o ascendents, ni per discapacitat d'aquests**, quan els ascendents o descendents **presentin declaració de renda per separat amb rendes superiors a 1.800 euros**.
- És possible aplicar el mínim per descendents quan aquests estiguin internats en centres especialitzats, quan en són dependents del contribuent.
- Per aplicar el mínim per ascendents cal que aquests visquin amb el contribuent al menys la meitat de l'any (6 mesos).

3.2.2. Mínim personal (del contribuent)

La Llei entén que hi ha unes quantitats mínimes necessàries per tal de cobrir les necessitats bàsiques del contribuent, que no han de tributar :

- En tributació individual: 5.550 euros** (que s'incrementen si el contribuent té més de 65 o 75 anys, a 6.700 o 8.100 euros).
- En tributació conjunta també és de 5.550 euros**. Quan en algun dels membres que formen la unitat familiar concorren circumstàncies d'edat, aquest import s'incrementa segons hem vist abans per tributació individual

3.2.3. Mínim per descendents

El mínim descendents (inclou persones vinculades per tutela o acolliment), es practica per reflectir la disminució de capacitat

econòmica dels contribuents a conseqüència dels que depenen d'ells.

S'aplica pels descendents que compleixin el següent:

- Que **convisquin** amb el contribuent (s'entén que conviu aquell descendent que depengui del contribuent, encara que estigui internat en un centre especialitzat)
- Que siguin menors de 25 anys o **tinguin discapacitats (no hi ha límit d'edat)**.
- Que **no tinguin rendes netes anuals, excloses les exemptes, superiors a 8.000 euros**.

MOLT IMPORTANT !!

- Si el descendent que dona dret a la reducció presenta declaració per separat, amb rendes superiors a 1.800 euros, no es podran aplicar els pares aquesta reducció. Si presenten declaració conjunta sí que la podran aplicar.
- S'entén per descendent no només el fill/a, sinó també el nét/a, besnét/a. Qui té dret a aplicar el mínim en primer lloc són els pares, però si aquests no tenen rendes superiors a 8.000 euros anuals, excloses les exemptes, passaria aquest dret als avis i així successivament...
- Si es tracta d'un acolliment o adopció, no es té en compte l'edat (menys de 3 anys), sinó que s'aplica l'any de la seva inscripció en el Registre Civil i els dos següents.

3.2.4. Mínim per ascendents

S'aplica pels ascendents que compleixin el següent:

- Que **convisquin** amb el contribuent al menys 6 mesos a l'any.
- Que tinguin més de 65 anys a 31 de desembre o **tinguin discapacitat**.
- Que **no tinguin rendes netes anuals, excloses les exemptes, superiors a 8.000 euros**.

3.2.5. Mínim per discapacitat

Els mínims per discapacitat són compatibles amb els mínims per contribuent, per ascendents i per descendents, acumulant-se a aquests.

Les persones incapacitades judicialment, equiparen el seu grau de discapacitat als de més del 65%, i a la pràctica, vol dir que **si acredita la incapacitat judicial, independentment del grau de discapacitat, l'import serà de: 12.000 euros**.

3.3. Reduccions en la base imposable

Per tal de calcular la base liquidable (a la que aplicarem el tipus impositiu per tal de determinar la quota), haurem d'aplicar una sèrie de reduccions a la Base Imposable, en aquest ordre:

- **Per tributació conjunta**
- **Per aportacions a Sistemes de Previsió Social (SPS)**
- **Per aportacions a SPS a favor de pers. amb discapacitat.**
- **Per aportacions a patrimoni protegit pers. discapac.**
- **Per pensions compensatòries,**
- **Per aportacions a partits polítics**
- **Per aportacions a mutualitats prev. social d'esportistes professionals**

I s'apliquen a la base general. Si s'esgotés la Base General podrien passar a reduir la base de l'estalvi únicament el romanent existent de reduccions:

- **Per tributació conjunta**
- **Per pensions compensatòries**
- **Per quotes i aportacions a partits polítics.**

S'expliquen a continuació les reduccions més significatives:

3.3.1. Reducció per tributació conjunta

- Unitat familiar integrada pels conjugues i els fills si és el cas: Reducció de 3.400 euros.
- Unitat familiar integrada per pare o mare i fill/fills (monoparental): reducció de 2.150 euros. Aquesta no es pot aplicar si el contribuïent conviu amb el pare/mare del fill/fills.

3.3.2. Reducció per aportacions y contribucions a sistemes de previsió social

Les aportacions a un Pla de Pensions (PP), a Mutualitats de Previsió Social (MPS) o a Plans de Pensions Assegurats (PPA), produeixen una **reducció de la Base Imposable, d'un import igual a l'aportació realitzada.**

Aquesta reducció (en conjunt) tenen un **límit màxim, la menor d'aquestes quantitats:**

- 30% de la suma dels rendiments del treball i activitats econòmiques de l'exercici.

- 8.000 euros (a banda, a més a més, poden aplicar-se a favor del cònjuge amb el límit màxim de 2.500 euros)

MOLT IMPORTANT !!

- En aquest límit no es computen les aportacions empresarials a favor del contribuïent, com a promotors de PP o aportadors a MPS com a instrument de previsió social i que són imputades a aquest, que tenen un límit a banda (de 5.000 euros).
- En tributació conjunta aquest límit es computa per cada partícip (PP), mutualista (MPS) o titular (PPA) integrat a la unitat familiar.
- L'excés d'aportacions que no es pugui aplicar a la reducció per falta de Base Imposable (no en el cas de que s'aporti més del que es possible reduir), podrà ser aplicat en els 5 exercicis següents (s'ha de sol·licitar dins de la declaració de l'exercici en que es insuficient la Base Imposable).

3.3.3. Reducció per aportacions y contribucions a sistemes de previsió social a favor de discapacitats

La Llei permet que, quan el beneficiari únic i irrevocable sigui una persona discapacitada, **amb un grau de disminució igual o superior al 65 % o encara que tingui un grau inferior, sempre que estigui incapacitada judicialment, o quan el beneficiari sigui una persona amb discapacitat psíquica igual o superior al 33%**, puguin fer aportacions tant la pròpia persona amb discapacitat com els seus familiars amb una relació de parentesc en línia directa o col·lateral fins al 3er grau inclòs, així com el cònjuge o aquells que el tinguin en règim de tutela o acolliment.

Aquestes aportacions que realitzin a favor de la persona amb discapacitat es podran reduir de la Base Imposable, amb uns límits concrets, sense que afecti a les reduccions que els pugui correspondre per a la seva aportació al seu propi sistema de previsió.

Resumint, tenen dret a fer, i deduir-se a l'IRPF, les aportacions realitzades a un Pla de Pensions a favor d'una persona amb un grau de discapacitat psíquica igual o superior al 33%, o altra discapacitat igual o superior al 65% o incapacitada judicialment els seus pares, avis, besavis, fills, nets, besnéts, germans, oncle, nebot i també el seu cònjuge o les persones que el tinguin al seu càrrec en

règim de tutela o acolliment.

Els límits de deducció són els que recollim al Requadre 9

Aportacions a Plans de Pensions, PPA, MPS a favor de persones amb discapacitat psíquica igual o superior al 33% o altra discapacitat igual o superior al 65% o incapacitades judicialment		
Límit anual	Realitzades per la pròpia persona amb discapacitat	Realitzades pels seus pares o tutors o acollidors
	24.250 euros	10.000 euros

Requadre 9

En qualsevol cas, **no serà possible deducció superior a 24.250 euros anuals per un mateix pla.**

Si l'aportat per la persona amb discapacitat i la resta de familiars supera aquest import, primer es dedueix l'aportat per la persona amb discapacitat i després, si queda, la resta es reparteix, amb prorrata, entre els familiars/tutors/acollidors que han aportat, fins aquest import mencionat.

3.3.4. Reducció per aportacions a Patrimonis Protegits de persones amb discapacitat

Es podran reduir de la Base Imposable, les aportacions efectuades al Patrimoni Protegit de persones amb discapacitat per part dels seus familiars amb una relació de parentesc en línia directa o col·lateral fins al 3er grau inclòs, així com el cònjuge o aquells que el tinguin en règim de tutela o acolliment. Les aportacions poden ser dineràries o no dineràries.

Aquestes aportacions que es realitzin a favor del Patrimoni Protegit de la persona amb discapacitat es podran reduir de la Base Imposable, amb uns límits concrets.

Resumint, tenen dret a fer, i deduir-se a l'IRPF, les aportacions realitzades al Patrimoni Protegit d'una persona amb discapacitat (igual o superior al 33% si es tracta d'una discapacitat psíquica, igual o superior al 65% en el cas d'altres discapacitats), els seus pares, avis, besavis, fills, nets, besnèts, germans, oncle, nebot i també el seu cònjuge o les persones que el tinguin al seu càrrec en règim de tutela o acolliment.

Els límits de deducció són els que recollim al Requadre 10

En qualsevol cas, no serà possible reducció superior a 24.250 euros anuals per aportacions a un mateix Patrimoni Protegit.

Si l'aportat supera aquest import, es reparteix, amb prorrata, entre els familiars/tutors/acollidors que han aportat, fins aquest import mencionat.

Aportacions a Patrimoni Protegit de persones amb discapacitat psíquica igual o superior al 33%, o altra discapacitat igual o superior al 65%		
Límit anual	Pel conjunt d'aportacions	Per a cada aportant
	24.250 euros	10.000 euros

Requadre 10

MOLT IMPORTANT !!

- Si se superen els límits d'aportació deduïbles, o s'ha exhaurit la Base Imposable de l'aportant, el diferencial podrà aplicar-se als 5 períodes impositius següents.
- Estan exempts de l'IRPF els guanys patrimonials dels aportants que es produeixen en cas d'aportacions en espècie.
- Totes les aportacions al Patrimoni Protegit del discapacitat deduïbles per l'aportant, són renda del treball pel discapacitat titular del Patrimoni Protegit, en l'import que superi la suma d'aquestes més les prestacions en forma de renda dels sistemes de previsió social (PP,PPA,MPS) el doble del SMI.

3.4. Deduccions

Un cop calculada la quota tributària, s'apliquen les diferents deduccions. Destaquem les següents, pel que respecta a persones amb discapacitat i les seves famílies:

3.4.1. Deduccions referents a actuacions necessàries a l'habitatge habitual de persones amb disminució

Donen dret a una deducció les obres o instal·lacions (reforma interior o elements comuns de la finca) de l'habitatge habitual del contribuent (encara que sigui de lloguer) quan siguin necessàries per una discapacitat del propi contribuent, o del seu cònjuge, o parent per consanguinitat o afinitat fins al tercer grau (és

a dir: avis, pares, mares, fills, nets, tiets, sogre, gendre...) que convisquin amb ell.

També podran aplicar aquesta deducció els copropietaris de la finca on viu la persona amb discapacitat, que també hagin aportat per actuació

El límit de la **base de deducció és de 12.080 euros anuals**, i el percentatge a aplicar serà el 25% de la base.

% deducció	En general
Estatal	10%
Autonòmica (Catalunya)	15%
Total	25%

MOLT IMPORTANT !!

Amb efectes des de l'1-1-2013 s'elimina la deducció per inversió en habitatge habitual i, conseqüentment, el seu corresponent tram autonòmic. No obstant això, s'estableix un règim transitori pel qual podran continuar practicant la deducció per inversió en habitatge habitual en els mateixos termes que els establerts fins al 31-12-2012, aquells contribuents que hagin satisfet quantitats per a la realització d'obres i instal·lacions de adequació de l'habitatge habitual de les persones amb discapacitat amb anterioritat a l'1-1-2013, sempre que les esmentades obres o instal·lacions estiguin concloses abans de 1-1-2017.

3.4.2. Deducció per arrendament de l'habitatge habitual (a Catalunya)

Es poden deduir de la quota autonòmica el 10% (màxim 300 euros o 600 euros tributació conjunta) del satisfet per aquest concepte els contribuents que no tinguin una base Imposable superior a 20.000 euros (30.000 euros en tributació conjunta), sempre que les quantitats excedeixen el 10% dels seus rendiments nets i que tinguin alguna d'aquestes circumstàncies:

- Tenir a 31 de desembre menys de 33 anys.
- Hagi estat a l'atur més de 182 dies
- Tingui un grau de discapacitat igual o superior al 65%
- Sigui vidu/a i tingui 65 anys o més.
- Si a més pertany a una família nombrosa a 31 de desembre, en aquest cas el màxim seran 600 euros.

3.4.3. Deducció per viudetat (a Catalunya)

Els contribuents que quedin vidus podran deduir-ne de la quota autonòmica 150 euros l'exercici que quedin vidus i en els dos següents.

Si tenen al seu càrrec un o més descendents que donin dret a aplicar el mínim per descendents, es deduiran 300 euros, a aplicar els exercicis senyalats, sempre que els descendents mantinguin els requisits que donen dret a aplicar el mínim per descendents.

Annex 1: Exemples

Família de pare i mare (treballant) amb 1 fill amb discapacitat intel·lectual 40% de 30 anys treballant al Centre Especial de Treball i cobrant el Salari Mínim Interprofessional. Retencions totals IRPF: 3.500 euros (sobre ingressos pare, mare i interessos)

Si no poden aplicar deduccions de fill:

Resultat: Pagar 4.500 euros. Pagarien aprox 1.000 euros, a banda dels 3.500 euros de retenció ja practicades

Si el fill no està incapacitat judicialment:

Ingressos totals de la família Renda: 40.100 euros (25.000 treball un + 15.000 euros treball altre + 100 euros d'interessos, el fill no incorpora ingres-

sos, donat que NO forma part de la unitat familiar).

Resultat: 2.200 euros en declaració per separat, recuperen 1.300 euros aprox de les retencions que tenien practicades (3.500 euros)

Si el fill sí està incapacitat judicialment amb pàtria potestat prorrogada:

Ingressos totals de la família Renda:

40.100 euros (25.000 treball un + 15.000 euros treball altre + 100 euros d'interessos, + 9.200 euros ingressos del fill*, donat que SÍ forma part de la unitat familiar). *amb les deduccions que li pertocquen, l'import resultant serà 0.

Resultat: 1.000 en declaració per separat, recuperen 2.500 de les retencions que tenien practicades,

						SITUACIÓ A		SITUACIÓ B	
		Cònjuge1		Cònjuge 2		Fill amb discapacitat 40%		Fill amb discapacitat 40% (incapacitat judicialment)	
Renda treball	Sou	25.000	25.000	15.000	15.000	9.200	9.200	9.200	9.200
	Seguretat Social	-1.625	23.375	-975	14.025	-590	8.610	-590	8.610
	Desp. ded.	-2.000	21.375	-2.000	12.025	-5.500	3.110	-9.750	-1.140
	Reducc.			-2.803,91	9.221,09	-3.700	-590	-3.700	-4.840
Interessos		50	50	50	50				
Base imposable	General		21.375		9.221,09				
	Quota	21,5+24 +26 +29 %	4.927,36	21,5%	1.982,53				
Base imposable	Estalvi		50		50				
	Quota	19%	9,5	19%	9,5				
SITUACIÓ A (fill amb discapacitat 40%)									
	General	5.550	5.550	5.550	5.550				
	Descendent	1.200	6.750	1.200	6.750				
	Descendent discapacitat	1.500	8.250	1.500	8.250				
	quota	21,5%	1.773,75	21,5%	1.773,75				
SITUACIÓ B (fill amb discapacitat 40% i incapacitat judicialment)									
	General	5.550	5.550	5.550	5.550				
	Descendent	1.200	6.750	1.200	6.750				
	Descendent discapacitat	6.000	12.750	6.000	12.750				
	Quota	21,5% + 24%	2.748,75	21,5% + 24%	2.748,75				
SITUACIÓ A o B									
	DAFAS		600		600				
SITUACIÓ SENSE FILL									
	Mínim sense fill		1.193,25		1.193,25				
	A liquidar		3.743,61		798,78				
	Retencions		2.500		1.000				
	Resultat		1.243		-201,22	Total família		1.042,39	
SITUACIÓ A (fill amb discapacitat 40%)									
	A liquidar		3.163,11		218,28				
	Dev. DAFAS		600		600				
	Retencions		2.500		1.000				
	Resultat		63,11		-1.381,72	Total família		-1.318,61	
	SITUACIÓ B (fill amb discapacitat 40% i incapacitat judicialment)								
	A liquidar		2.188,11		0				
	Dev. DAFAS		600		600				
	Retencions		2.500		1.000				
	Resultat		-911,89		-1.600	Total família		-2.511,89	

Annex 2: Finances i fiscalitat

Donat que existeix un límit (8.000 euros actualment) d'ingressos de la persona amb discapacitat per tal de poder donar dret a si mateixa o a la seva família per tal d'aplicar determinades reduccions en la declaració de renda, que poden significar imports considerables, hem de saber que existeixen formes d'estalvi que poden tenir majors atractius que d'altres, des del punt de vista fiscal... (no obstant, recordem i recomanem que és important que es valorin tots els efectes econòmics i/o altres que puguin existir, no només l'aspecte fiscal...)

Tipus d'inversió adequats,

des d'aquest punt de vista, donat que no impliquen ingressos computables fiscalment fins la seva jubilació (rescat total o parcial en forma de pensió vitalícia) o recuperació:

- **Plans de Pensions (PP)** (Invertit en Renda Fixa, Variable o Mixta)
- **Plans de Pensió Assegurats (PPA)** (Invertit en Renda Fixa)

Aquests productes, a més, **permeten deducció fiscal als familiars per les aportacions que realitzen**. Així, és interessant que les **aportacions al Pla, siguin realitzades des dels comptes corrents exclusius dels pares o familiars**. És una forma d'aconseguir, indirectament, major rendibilitat.

- **Fons d'Inversió.** No implica ingressos fiscals fins el seu rescat. Es pot canviar de fons sense crear repercussió fiscal.
- **Plans de Jubilació.** No implica tributació. Però un rescat abans de la jubilació pot afectar al conjunt d'ingressos anuals i les reduccions fiscals corresponents.

Tipus d'inversió no adequats,

inicialment, pel seu efecte acumulador de rendes dins de l'any que sumen a l'hora de calcular límit per aplicació de reduccions:

- **IPF (Imposicions a Termini Fix)** (s'obtenen rendes de capital mobiliari)
- **Inversions en Borsa** (s'obtenen interessos, increments patrimonials,...)
- **Comptes corrents amb remuneració** (s'obtenen rendes de capital mobiliari)
- Rendes immobiliàries (**lloguers**).

MOLT IMPORTANT !!

Ara mateix, el sistema de càlcul del rendiment Net del treball, allunya el límit dels 8.000 euros per a poder aplicar deduccions, però és convenient no imputar ingressos que no corresponguin a la persona amb discapacitat, per possibles variacions en el criteri d'aplicació de deduccions, o per a evitar perdre la possibilitat de recuperar retencions practicades...

- **Evitar la cotitularitat dels comptes corrents i inversions amb la persona amb discapacitat**, donat que les possibles rendibilitats es meritiran i s'imputaran fiscalment a parts iguals entre els titulars.
- Tenir en compte que els **regals i obsequis vinculats als comptes, etc...**, tenen una implicació fiscal, sumant com a rendiment per la seva valoració.
- En el cas de **persones amb incapacitat judicial, es poden obrir comptes sota la seva única titularitat, constant el tutor o pare, com a autoritzat** (i per tant, no essent cotitular del compte, però sí amb capacitat d'actuació)

